

Comentariul operei Moartea unui artist de Horia Lovinescu - a doua parte

In fata acestor deziluzii, Manole se refugiază in singuratate traind spaima de moarte si complexe batranetii. Dupa crearea grupului alegoric in care artistul exprima propria frica de moarte, Manole se elibereaza de angoase. Distrugand el insusi, apoi, aceasta sculptura care infatisea barbati diformi, ce se holbeaza la o femeie uriasa moarta cazuta la picioarele lor, Manole isi invinge criza morala.

Om si artistul privesc de acum cu seninatate momentul stingerii, al trecerii in nefiinta. Banuind spaima de moarte, eroul castiga echilibrul launtric. Moartea lui Manole Crudu are semnificatia unui strigat debiruinta a ratiunii asupra tenebrelor, iar plasarea momentului final in spatiul mioritic confera textului virtuti mitice.

Structura compozitionala a piesei este unitara, urmarind destinul eroului in gradatie ascensionala. Piesa este construita in sistemul unor nuclee epico-dramatice. Cele patru secvente vizeaza domeniul creatiei artistice, spatiul familial, lumea sufleteasca (a sentimentului erotic, apasarea bolii si a batranetii; spaima de moarte).

Manole Crudu, sculptor celebru, identifica situatia creatorului de arta a carui jertfa pentru frumos inseamna compensatie si eliberare launtrica, inseamna responsabilitate artistica in actul devenirii umane. Pentru Manole Crudu umanismul trebuie sa fie idealul suprem al artei: "E bine sa-ti fii credincios tie insuti, dar e mult mai important sa fii credincios oamenilor". Drama lui Manole nu-si are izvorul numai in neputinta de a crea sub povara bolii, ci si in faptul ca fiul sau, Vlad, nu-l intelege si nu-i apreciaza opera, avand conceptii total diferite. Dialogul dintre Manole si fiul sau Vlad constituie o dezbaterie profunda despre arta si rolul artistului.

Amintind de gravura lui Goya - Somnul ratiunii zamisleste monstri - Manole se defineste ca artist umanist: "N-am sculptat niciodata larve si monstri. Sunt om. Si pentru omul liber si puternic..."

Criza artistului Manole Crudu se adanceste si in plan familial. Asemenea eroului legendar, Manole Crudu s-a lasat coplezit de patima creatiei, neglijand familia, pe cei doi fii: Vlad sculptor si Toma fizician. Tocmai acest lucru ii va reprosa, cu orgoliul sau nemasurat, Vlad "Da, ai fost atat de absorbit de munca dumitale toata viata incat nu ti-a mai ramas timp sa te gandesti si la altii... cel mai gaunos bloc de marmora a fost pentru dumitale mult mai important decat noi."

Tratat cu ironie si batjocura de Vlad, Manole se refugiază in dragostea pentru celalalt fiu, Toma. Constata, insa, incompatibilitatea dintre lumea lui spirituala si aceea a omului de stiinta.

Cand constata ca cei doi fii nu-l inteleg si-l resping Manole isi regaseste, pentru un moment, echilibrul, in dragostea pentru Claudia Roxan, la care se intoarce mereu, de douazeci de ani.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Incearca sa se casatoreasca cu ea dar aceasta il refuza intelegand ca pentru artistul Manole dragostea nu inseamna fericire personala ci mularea acestui sentiment in piatra.

Drama batranetii si spaima de moarte este conturata de la inceputul piesei prin simboluri venite din impactul scriitorului cu universul fascinant al folclorului romanesc. Spaima de moarte, ca o consecinta a bolii, este mobilul dramei lui Manole Crudu. Sub imperiul acesteia lucreaza grupul statuar reprezentand moartea insasi. Acum, prin arta el se va elibera de frica "Acum frica asta nu mai e in mine... Niciodata n-am fost atat de liber si puternic ca acum." Consecvent crezului sau umanist Manole va distruge aceasta creatie determinata de spaima de neant. Astfel, finalul piesei este construit intr-o lumina apoteotica.

Piesa Moartea unui artist dezvolta in tonalitate elegiaca destinul artistului autentic ce crede cu inversunare in triumful ratiunii, al Binelui, Adevarului si Frumosului. Eroul este un Mester Manole modern, iar opera lui Horia Lovinescu ne propune spre meditatie o tema grava - pozitia artistului fata de viata si de moarte.